

УДК 35.071.1

І. М. Волков

В. І. Перепадя

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ГВАРДІЄЮ УКРАЇНИ ЗАВДАНЬ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС МАСОВИХ ЗАХОДІВ ТА У ХОДІ ПРИПИНЕННЯ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Проведено аналіз зарубіжного досвіду та чинних нормативно-правових актів України у сфері виконання Національною гвардією України завдань з охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень, запропоновано напрями вдосконалювання цієї діяльності.

Ключові слова: Національна гвардія України, громадський порядок, громадська безпека, публічний порядок, публічна безпека, масові заходи, масові заворушення.

Постановка проблеми. Сучасний стан суспільного життя характеризується багатогранністю, швидкою зміною його складових частин та складністю і напруженістю економічної та суспільно-політичної ситуації у світі в цілому і в Україні зокрема. Це пов'язано зі зростанням конкуренції у міждержавних відносинах, зниженням рівня життя основних груп населення, проявом корупції в управлінській діяльності органів влади, необхідністю витрачання значних ресурсів на усунення наслідків природних і суспільно-політичних катаклізмів тощо. У багатьох випадках це викликає невдоволення населення діями влади і спричиняє організацію та проведення масових заходів для захисту своїх інтересів. Право організувати мітинги, пікети, демонстрації та брати в них участь, а також збиратися у приміщеннях (свобода зібрань) належить до прав людини “першого покоління” (цивільних та політичних). У демократичній та правовій державі будь-які масові заходи мають відбуватись у межах, установлених законодавчими нормами. У багатьох країнах Європи, США, Японії, країнах пострадянського простору порядок проведення масових заходів, права, обов'язки і відповідальність сторін регламентовані законами, які визначають порядок звернення організаторів масових заходів до органів влади та порядок отримання дозволу на проведення

© І. М. Волков, В. І. Перепадя, 2018

відповідних заходів. Становлення української демократії у порівнянні з багатьма європейськими та найбільш розвиненими країнами світу відбувається нетривалий час і перебуває у стані активного розвитку, що зумовлює часткову недосконалість нормативно-правової бази, яка регулює ту чи іншу галузь суспільних відносин.

Національна гвардія України (НГУ) як військове формування з правоохоронними функціями, що входить до системи органів державної влади, є одним з активних учасників процесу становлення України як суверенної, демократичної, правової держави. Серед основних завдань НГУ – охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень. Нормативна регламентація цієї діяльності займає пріоритетне місце в управлінській діяльності командування НГУ. Тому виявлення існуючих проблем і пошук нових шляхів удосконалювання різних видів діяльності, пов'язаних з виконанням основних завдань НГУ, є одним з актуальних напрямів досліджень, що проводяться на цей час.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі аспекти забезпечення громадської (публічної) безпеки і порядку правоохоронними органами держави, зокрема, під час проведення масових заходів, досліджували такі вітчизняні й зарубіжні

вчені, як О. М. Бандурка, О. В. Батраченко, А. М. Колодій, А. В. Басов, І. Беккер, М. М. Бурбика, Р. С. Мельник, П. П. Михайленко, В. І. Шакур, О. С. Юнін, Ю. С. Шемшученко, О. Н. Ярмиш тощо. Однак зазначена галузь правоохоронних відносин, особливо стосовно аспектів діяльності НГУ, потребує подальших досліджень, спрямованих на комплексне вивчення сутності громадської (публічної) безпеки і порядку під час проведення масових заходів, подальшого розвитку й удосконалення нормативно-правової бази України, пошуку новітніх принципів, форм, методів, організаційних заходів та особливостей забезпечення громадської (публічної) безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Мета статті – визначення окремих напрямів удосконалювання нормативно-правового регулювання процесу виконання Національною гвардією України завдань з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень.

Виклад основного матеріалу. Свобода зібрань закріплена у Загальній декларації прав людини [2, ст. 20], Міжнародному пакті про громадянські та політичні права [3, ст. 21], Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [4, ст. 11]. За загальним правилом захисту підлягають тільки мирні зібрання громадян. Різні країни світу мають різні підходи до порядку регулювання таких суспільних відносин. Крім конституційного закріплення вони регламентуються шляхом прийняття відповідних законів з подальшою конкретизацією в нормативно-правових актах нижчого рівня. Підзаконними нормативно-правовими актами, які регулюють свободу мирних зібрань, можуть бути накази міністерств внутрішніх справ про організацію роботи органів поліції (внутрішніх справ) щодо забезпечення охорони громадського порядку та безпеки громадян під час проведення масових заходів, статuti (правила) патрульно-постової служби поліції (внутрішніх справ) тощо. Кримінальні кодекси та кодекси про адміністративні правопорушення встановлюють санкції за порушення законодавства про порядок організації та проведення мирних зібрань.

Наведемо приклади підходів, які використовуються при правовій регламентації

порядку проведення масових заходів у деяких країнах.

У Великій Британії проведення демонстрацій і походів регламентується законом про охорону громадського порядку (1986 р.). Проведення вуличних заходів санкціонується поліцією. Організатори повинні не пізніше шести робочих днів до його початку повідомити про основні характеристики заходу – дату, місце і час проведення, маршрут руху, прізвиська та адреси організаторів. У випадках порушення термінів подання повідомлення про масовий захід, самовільної зміни дати, часу, місця, маршруту масового заходу до організаторів можуть бути застосовані санкції, наприклад, у вигляді ув'язнення на строк до трьох місяців або штраф до 1 тис. фунтів. За участь у масових заворушеннях передбачається покарання у вигляді позбавлення волі строком до 10 років. Провокатори і підбурювачі масових безладь, пов'язаних з насильством, караються арештом до 6 місяців або штрафом до 5 тис. фунтів [8].

У Німеччині порядок проведення мітингів та демонстрацій регламентується Федеральним законом “Про зібрання і походи” (1978 р.). Визначаються строки подання повідомлення про запланований захід, регламентуються порядок проведення та відповідальність за порушення встановлених вимог. Передбачається випадок: якщо керівник масового заходу не може забезпечити виконання своїх розпоряджень, то він повинен негайно оголосити про припинення заходу. З моменту цього оголошення всі учасники масового заходу, хто не підкорився вимогам організаторів, набувають статусу “особи, що діє проти громадського порядку”, і до них може бути застосована кримінальна відповідальність.

У Сполучених Штатах Америки законодавчі вимоги до проведення масових заходів (мітингів, маніфестацій) встановлюються органами влади відповідних штатів. Терміни завчасного повідомлення органів влади про запланований масовий захід різні: у Нью-Йорку – 45 днів, у Лос-Анджелесі – 40 днів, у Вашингтоні – 15 днів до початку заходу. Несанкціоновані масові заходи отримують статус “публічні заворушення”, і поліція одержує право застосування силових способів припинення таких заходів. До учасників несанкціонованих демонстрацій може застосовуватися покарання у вигляді

різних за розміром штрафів (максимально до 3 тис. дол.) або позбавлення волі залежно від тяжкості вчинених правопорушень.

Нормативна регламентація організації та проведення масових заходів зі встановленням повідомного порядку їх проведення здійснюється спеціальними законами і в інших державах світу, зокрема: Франція – декрет-закон 1935 р., Японія – постанови про громадську безпеку, Республіка Казахстан – закон про порядок організації та проведення мирних зборів, мітингів, походів, пікетів і демонстрацій, республіка Молдова – закон про організацію зібрань.

Велика увага під час організації та проведення масових заходів приділяється питанням забезпечення громадської безпеки і підтримання громадського порядку у безпосередній близькості від будівель органів державної влади та місцевого самоврядування. Так, проведення демонстрацій поблизу будівлі Європейського парламенту забезпечується спеціальним підрозділом охоронної служби Європарламенту та національних сил поліції. Як правило, встановлюється периметр безпеки. В Австрійській республіці проведення масових акцій поряд з адміністративними будівлями зазвичай не обмежується. Однак під час проведення пленарних засідань федеральних зборів будь-які вуличні демонстрації забороняються на відстані менше 300 м [8].

Таким чином, як бачимо, світова правова практика, закріплюючи право громадян на свободу мирних зібрань у конституційному порядку, у подальшому регламентує організацію і проведення масових заходів шляхом прийняття спеціальних законодавчих актів та встановлення різних видів відповідальності за порушення такого законодавства і вчинення правопорушень під час їх проведення.

Конституцією України встановлено право громадян збиратися мирно для проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій [1, ст. 39]. Визначення на конституційному рівні права на свободу мирних зібрань є позитивним фактом у демократичному суспільстві. Проте цього недостатньо для належної організації таких заходів, і це не може забезпечити повною мірою реалізацію законних прав і свобод інших громадян, підтримання громадської безпеки та

громадського порядку в належному стані. Наявність спеціалізованого закону, який регламентує цю специфічну сферу суспільних відносин, дозволила б попередити можливий хаотичний розвиток подій, визначити цивілізовані межі взаємодії влади і громадянського суспільства, дотримання законодавчо встановлених правил громадського порядку та безпеки. Цей закон встановив би прийнятні у демократичному суспільстві правила поведінки як для організаторів та учасників заходів, так і для органів влади, їх посадових осіб (зокрема правоохоронців) стосовно основних питань, пов'язаних з підготовкою, проведенням та завершенням відповідного масового заходу.

Наразі в Україні немає спеціалізованого закону про свободу мирних зібрань. Цю сферу суспільних правовідносин регулюють відповідні положення Конституції України, адміністративне і кримінальне законодавство, розрізнені підзаконні нормативно-правові акти.

Вбачається, що питання прийняття такого закону набуло великої актуальності. Багато, щоб під час підготовки його тексту була врахована в тому числі й європейська практика організації та проведення масових заходів.

Доречним було б чітко визначити у цьому законі систему органів державної влади, місцевого самоврядування і громадських формувань, які виконують завдання з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки безпосередньо під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень; установити їх права й обов'язки та порядок взаємодії у процесі здійснення такої діяльності. Нині ці питання остаточно і системно на законодавчому рівні не визначені, а перелік органів, які мають право здійснювати таку діяльність, доволі широкий.

Виконання вказаних завдань покладається на Національну поліцію України як центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [7, ст. 1, 2]. Національна гвардія України визначена основним суб'єктом з припинення масових заворушень. Під час здійснення заходів щодо припинення масових

заворушень НГУ координує діяльність сил та засобів правоохоронних органів, залучених до припинення зазначених протиправних дій [6, ст. 2]. Беруть участь у цій діяльності також і громадські формування з охорони громадського порядку [9]. Суб'єкти забезпечення громадського порядку та громадської безпеки під час проведення футбольних матчів визначаються окремим законом [10]. У зв'язку з таким станом справ створюються певні труднощі у діяльності правоохоронних підрозділів (у тому числі НГУ) щодо організації взаємодії між великою кількістю суб'єктів, які фактично залучаються до виконання цих завдань.

Під час аналізу питань, що є предметом розгляду, окремо слід приділити увагу формуванню понятійного апарату, на якому базується цей вид діяльності. Необхідно зауважити, що на сьогодні бракує законодавчого визначення поняття публічної безпеки і порядку. Є певна неузгодженість нормативно-правової бази. Зазначене поняття з'явилося у Законі України "Про Національну поліцію" від 02.07.2015 р. Однак разом з ним виникла термінологічна неузгодженість між цим поняттям та юридичними конструкціями "громадська безпека" і "громадський порядок", які були до цього тривалий час. Таким чином, виникла законодавча колізія у сфері регулювання суспільних відносин. До речі, у Конституції України не вживаються юридичні конструкції "публічна безпека" і "публічний порядок". Однак застосовується поняття "громадський порядок". "Виключно законами України визначаються основи національної безпеки, організації Збройних Сил України і забезпечення громадського порядку" [1, ст. 92, п.17]. "Визначається, що право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань може бути обмежене, зокрема в інтересах громадського порядку" [1, ст. 34, ч. 2]. Крім того встановлено, що обмеження права збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації може встановлюватись судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку [1, ст. 39, ч. 2].

Одним із основних завдань сектору безпеки і оборони є забезпечення громадської безпеки, що визначено в Указі Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року "Про Концепцію розвитку сектору безпеки і

оборони України"» від 14.03.2016 р. № 92/2016. Також до завдань розвитку сектору безпеки і оборони віднесені зокрема: ефективне виконання Національною поліцією України як центральним органом виконавчої влади функцій у сферах протидії злочинності та забезпечення громадського порядку; удосконалення спроможностей НГУ до виконання завдань із підтримання громадської безпеки, охорони громадського порядку [11].

Аналіз зазначених правових норм дає змогу зрозуміти, що законодавець одночасно використовує терміни "публічна безпека і публічний порядок" та "громадська безпека і громадський порядок", хоча і не наводить їх визначення.

У назві та тексті "Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку" [12] ці поняття вживаються взагалі поряд, що може свідчити про їх тотожність, або синонімічність. Урегулювати наявну колізію можливо шляхом приведення законодавчої бази до єдиних вимог щодо термінології, взявши за основу Конституцію України як Основний Закон держави. Такому процесу мають передувати з'ясування сутності зазначених понять та остаточне вирішення проблеми їх тотожності чи відмінності.

Доречним у цій статті буде звернути увагу й на те, що в Конституції України наведено перелік форм мирних зібрань, таких, як збори, мітинги, походи і демонстрації [1, ст. 39]. Закон України "Про Національну гвардію України" дає більш розширений перелік таких зібрань [7, ст. 2, ч. 1, п. 3], включаючи й інші масові заходи, що фактично робить його необмеженим.

Можна зробити висновок, що перелік форм мирних зібрань, наведений у [1, ст. 39], не є вичерпним. Свобода зібрань захищається, якщо вони відбуваються у будь-яких мирних формах, зокрема, пікетів, походів, маршів, пробігів, наметових містечок тощо. Усі ці форми мирних зібрань мають однакове правове регулювання. Разом із цим реалізація громадянами наведених прав і свобод, які стосуються мирних зібрань, не повинна завдавати шкоди, а також посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Як було зазначено вище, НГУ є основним суб'єктом з припинення масових заворушень [7, ст. 2]. Під час здійснення таких заходів

НГУ координує діяльність сил та засобів правоохоронних органів, залучених до припинення вказаних протиправних дій. Слід зауважити, що порядок взаємодії НГУ з правоохоронними органами, іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування під час припинення масових заворушень дотепер Кабінетом Міністрів України не визначено. Тому не врегульованими залишаються принципи, мета, склад, характер та способи вчинення координаційних дій, а також суб'єкти, діяльність яких необхідно координувати.

Розглядаючи питання нормативно-правового врегулювання відповідальності за правопорушення, які вчиняються під час масових заворушень, слід зазначити, що поняття “масові заворушення” у нормативних актах України чітко не визначено. Кримінальний Кодекс України визначає склад кримінального правопорушення, пов'язаного з організацією масових заворушень. Він включає діяння, що супроводжуються насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовуються як зброя, а також активну участь у масових заворушеннях та відповідальність за вчинення такого кримінального правопорушення [4, ст. 294].

Висновки

Таким чином, напрямами вдосконалювання нормативно-правового регулювання процесу виконання завдань з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень можна вважати:

- 1) створення і прийняття спеціалізованого закону про свободу мирних зібрань;
- 2) законодавче визначення понять публічної безпеки і публічного порядку під час проведення масових заходів як об'єкта правової охорони;
- 3) узгодження між собою нормативно-правових актів, в яких використовуються юридичні конструкції “громадська безпека” і

“громадський порядок” та “публічна безпека і порядок”;

4) нормативне визначення порядку організації та проведення масових заходів, суб'єктного складу осіб, які беруть участь у таких правовідносинах, їх прав та обов'язків з метою забезпечення можливості раціональної оцінки обстановки, її прогнозування, проведення розрахунку необхідних сил і засобів, які залучаються до виконання службово-бойових завдань, розроблення планів застосування, інструкцій посадових осіб тощо;

5) нормативне визначення порядку взаємодії НГУ з іншими суб'єктами забезпечення громадської (публічної) безпеки і порядку під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень;

6) визначення головних напрямків забезпечення НГУ громадської (публічної) безпеки і порядку під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень (наприклад, нормативно-правове забезпечення, аналітичне, інформаційне забезпечення тощо);

7) нормативне визначення повноважень особового складу НГУ, порядку, правил і способів ведення розвідки (військової розвідки або оперативно-розшукової діяльності) з метою забезпечення командування підрозділів НГУ різного рівня допустимою, необхідною й актуальною інформацією щодо характеру, динаміки й інших ознак масового заходу (масових заворушень) та дій учасників цих заходів;

8) нормативне визначення і модернізація системи логістичного забезпечення підрозділів, які залучаються до виконання службово-бойових завдань з охорони громадського порядку, під час проведення масових заходів та у ході припинення масових заворушень.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Текст] : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами : станом на 30.09.2016 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Загальна декларація прав людини [Текст] // Офіційний вісник України (від 15.12.2008). – 2008. – № 93. – С. 89. – Ст. 3103.

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення : 26.10.2018). – Назва з екрана.

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Текст] : ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.1997 р. // Офіційний вісник України (від 16.04.1998 р.). – 1998. – № 13 (№ 32 від 23.08.2006 р.). – С. 270.

5. Кримінальний Кодекс України [Текст] : Кодекс від 05.04.2001 р. № 2341-III // Офіційний вісник України (від 08.06.2001 р.). – 2001. – № 21. – С. 1. – Ст. 920 (код акта 18825/2001).

6. Про Національну гвардію України [Текст] : Закон України від 13 берез. 2014 р. № 876-VII // Офіційний вісник України (від 28.03.2014 р.). – 2014. – № 24. – С. 9. – Ст. 728 (код акта 71843/2014).

7. Про Національну поліцію [Текст] : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII // Голос України. – 2015. – 6 листопада.

8. Аналітична записка зарубіжного законодавства щодо масових заходів: Аналітична записка Центру дослідження соціальних комунікацій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuviar.gov.ua/images/nub/an1.pdf> (дата звернення : 20.12.2018). – Назва з екрана.

9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 40. – Ст. 338.

10. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів [Текст] : Закон України від 08.07.2011 р. № 3673-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 9. – Ст. 64.

11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року “Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України” від 14.03.2016 р. № 92/2016 [Електронний ресурс] : Указ Президента України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92/2016> (дата звернення : 26.10.2018). – Назва з екрана.

12. Порядок організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку [Текст] : наказ Міністерства внутрішніх справ в Україні від 10.08.2016 р. № 773 // Офіційний вісник України (від 07.10.2016 р.) – 2016. – № 77. – С. 103. – Ст. 2582.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2018 р.

УДК 35.071.1

И. Н. Волков, В. И. Перепадя

**АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРОЦЕССА
ВЫПОЛНЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ГВАРДИЕЙ УКРАИНЫ ЗАДАЧ ОХРАНЫ
ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА И ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
ВО ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ МАССОВЫХ МЕРОПРИЯТИЙ И В ХОДЕ
ПРЕКРАЩЕНИЯ МАССОВЫХ БЕСПОРЯДКОВ**

Проведен анализ зарубежного опыта и действующих нормативно-правовых актов Украины в сфере выполнения Национальной гвардией Украины задач охраны общественного порядка, обеспечения общественной безопасности во время проведения массовых мероприятий и в ходе прекращения массовых беспорядков, предложены направления совершенствования этой деятельности.

Ключевые слова: *Национальная гвардия Украины, общественный порядок, общественная безопасность, публичный порядок, публичная безопасность, массовые мероприятия, массовые беспорядки.*

UDC 35.071.1

I. M. Volkov, V. I. Perepadia

**ACTUAL ISSUES OF LEGAL REGULATION OF THE PROCESS OF FULFILLING
THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE PROBLEMS OF PROTECTING PUBLIC ORDER
AND ENSURING PUBLIC SAFETY DURING MASS ACTIVITIES
AND TERMINATION OF MASS DISORDERS**

The current state of social life is characterized by the complexity and tension of the economic and socio-political situation in the world in general and in Ukraine in particular. This is due to the growing competition in the interstate space, the decline in the standard of living of major groups of the population, the presence of corruption in the authorities, and so on. This leads to dissatisfaction of the population with the actions of the authorities and calls for the organization and conduct of mass actions to protect their interests. In many countries of Europe, the USA, Japan, countries of the post-Soviet area, the procedure for holding mass events, the rights, responsibilities and responsibilities of the parties are regulated by law. The revival of Ukrainian democracy, in comparison with the European and most developed countries of the world, is in a state of active development, which causes a partial imperfection of the regulatory framework governing one or another branch of social relations. The National Guard of Ukraine (NGU) is one of the active participants in the process of becoming Ukraine as a sovereign, democratic, rule of law state. One of the main tasks of NGU is the protection of public order and the provision of public safety during mass events and during the cessation of massive riots. Regulatory regulation of this activity occupies a priority place in the management of the command of NGU. Therefore, the identification of existing problems and the search for new ways to improve various activities related to the fulfillment of the basic tasks of NGU is one of the most important areas of research currently under way.

The article analyzes the foreign experience and current legal acts in the sphere of implementation of the tasks of the National Guard of Ukraine for the protection of public order, the provision of public safety during mass events and in the course of the cessation of massive disturbances and proposes directions for the improvement of this activity.

Keywords: *National Guard of Ukraine, public order, public safety, public order, public security, mass events, mass riots.*

Волков Ігор Миколайович – старший науковий співробітник – начальник сектору науково-дослідного центру службово-бойової діяльності НГУ Національної академії Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0001-6565-3684>

Перепадя Вікторія Іванівна – старший офіцер юридичної служби військової частини 3005 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0003-3993-8330>